

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

**5322700 – Консервалаш технологияси бакалавриат таълим
йўналишининг малака талаблари**

Ташкент

СҮЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим мини Ривожлантириш маркази;
- Ташкент кимё-технология институти.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2019 йил «5» 07 даги 3 -сонли бўйруги.

3. ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

4. Илк бор киритилиши.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиши хуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегинилдирил.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>5322700 – Консервалаши технологияси бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи</i>	4
1.1.	Кўлланиш соҳаси	4
1.2.	<i>5322700 – Консервалаши технологияси</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	5
2.	<i>5322700 – Консервалаши технологияси</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	7
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	7
2.2.	<i>5322700 – Консервалаши технологияси</i> таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	7
3.	<i>5322700 – Консервалаши технологияси</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	10
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	10
3.2.	<i>5322700 – Консервалаши технологияси</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	14

1. 5322700 – Консервалаш технологияси бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5322700 – Консервалаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даражаси)
1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўқув режа ва фан дастурлари	Бакалавр	4 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5322700 – Консервалаш технологияси** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаблари асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳукуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабининг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари

(ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

- битириувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;
- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;
- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;
- таълим йўналишини ихтиёрий танлаш хуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5322700 – Консервалаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5322700 – Консервалаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5322700 – Консервалаш технологияси таълим йўналиши фан ва техника соҳасидаги йўналиш бўлиб, хом ашёлар, материаллар ва моддий-техника ресурсларидан самарали фойдаланиш ҳамда консерва маҳсулотлари ишлаб чиқаришда замонавий ресурстежамкор инновацион технологияларни қўллаш;

- консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш жараёнларини оптималлаштириш;

– консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш иш унумини ва маҳсулот сифатини ошириш, касбий фаолиятида ишлаб чиқариш воситалардан оқилона фойдаланиш усул ва услублари мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 5322700 – Консервалаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари – консерва саноатида қўлланиладиган хом ашё ва материаллар, ноанъанавий хом ашёлар, консерва ишлаб чиқариш технологиялари ва жиҳозлари, консерва маҳсулотлари сифатини назорат қилиш, консерва маҳсулотлари иккиламчи хом ашёсини қайта ишлаш технологияси, тайёр маҳсулотларни ўраш ва қадоқлаш технологик жараёнлари ва жиҳозлари.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгартиришлар бўлиши мумкин. Қўшимча ва ўзгартиришлар муайян таълим йўналишиларининг малака талаблари ва ўқув режсаларининг янгиланган ҳолда ишлаб чиқилишида ҳисобга олинади.

5322700 – Консервалаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қўйидагиларни қамраб олади:

- консерва маҳсулотлари чиқариши технологияси;
- ноанъанавий хом ашёларни қайта ишлаш технологияси;
- иккиламчи хом ашёни қайта ишлаш технологияси;
- консерва маҳсулотлари сифатини назорат қилиши;

- консерва маҳсулотларини қадоқлаши технологияси;
- маҳаллий ресурслардан оқилона фойдаланиши ва уларни самарали бошқарии чора-тадбирларини ишлаб чиқиши;
- меҳнат унумдорлигини ошириши имкониятларини аниқлаши;
- консерва маҳсулотлари ассортиметини кенгайтириши ва маркетингни ривожлантириши;
- янги инновацион технологияларни жорий этиши ресурслардан унумли фойдаланиши, ишлаб чиқарии унумдорлигини ошириши;
- консерва маҳсулотлари ишлаб чиқарииш бўйича кичик корхоналар ташкил этиши босқичларини ўргатиш;
- иш ўринларини ташкил этиши ва аҳоли бандлигини таъминлаш дастурларини ишлаб чиқиши.

1.2.3. 5322700 – Консервалаши технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- ишлаб чиқарииш;
- илмий-тадқиқот;
- ташкилий-бошқарув;
- лойиҳавий-конструкторлик;
- фойдаланиши ва сервис хизматини кўрсатиш;
- педагогик (умумий, ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимида).

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Бакалавр тайёрланадиган касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб-ҳунар таълим муассасаларида махсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5322700 – Консервалаши технологияси таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

- “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан рухсат этилган магистратура мутахассислиги бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқиши давом эттириши мумкин.

- Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5322700 – Консервалаши технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

• дунёқарааш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

• Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол ғоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;

• табиат ва жамиятда кечайдиган жараён ва ҳодисалар ҳакида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

• инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи хуқукий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

• ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

• тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

• янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

• соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш уқув ва кўникумларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

• таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

• тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

• кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5322700 – Консервалаши технологияси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Ишлаб чиқариш фаолиятида:

– намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

- участка, цех, бўлим технологи бўлиб ишлаш, амалдаги ишлаб чиқариш цехини эксплуатация қилиш;
- хом ашё, ёрдамчи материаллар ва маҳсулотларнинг сифатини назорат қилиш;
- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва такомиллаштириш бўйича технологик ечимларни ишлаб чиқиш;
- намунавий технологик жараёнларни қўллаш;
- технологик схемаларни таҳлил қилиш ва технологик параметрларни ҳисоблаш;
- амалдаги технологик асбоб-ускуналарнинг ишлашини таъминлаш, уларни яроқли ҳолатда ушлаб туриш ва қайта тиклаш;
- амалий фаолиятда автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва муҳитларини ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;
- касбий этика кодексига риоя қилиш **қобилиятларига эга бўлиши керак..**

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- техник воситалар, тизимлар, жараёнлар, қурилмалар, материаллар, консерва маҳсулотларини ишлаб чиқариш бўйича замонавий технологияларни амалиётга татбиқ этиш, ускуналар ва автоматлаштирилган линияларни синовдан ўтказишида зарур бўлган ташкилий ишларда иштирок этиш;
- республика ва ҳорижда чоп этилган консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш технологияларига оид илмий-техник ахборотларнинг илмий манбаларини ўрганиш;
- илмий-тадқиқот ишларини бажаришда бевосита иштирок этиш;
- мавзу (топширик) бўйича илмий-техникавий маълумотларни йиғиш, ишлов бериш, таҳлил қилиш ва олинган малумотларни тизимлаштириша иштирок этиш;
- илмий-тадқиқот натижаларини ва ишланмаларни амалиётга татбиқ этишида қатнашиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;
- ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;
- замонавий ахборот технологиялар тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш методлари ва механизmlарини ишлаб чиқиш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;
- касбга оид муаммолар ечимларини амалиётга татбиқ этиш;
- ишлаб чиқариш жараёнида сифатни бошқариш;
- ижрочилар жамоаси ишини ташкил қилиш;
- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда бошқарув қарорларини қабул қилиш;

- бирламчи ишлаб чиқариш звено ишини ташкил қилиш ва уни бошқариш;

- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш ва уни бажариш, назорат қилиш ва амалга оширган ишининг натижаларини баҳолаш;

- ишлаб чиқариш жараёнларининг атроф-муҳит муҳофазаси, ёнгин, техника ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мослигини мониторинг қилиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Лойиҳавий-конструкторлик фаолиятида:

- технологик регламент асосида ишлаб чиқариш жараёнларини танлаш, хом ашёларга ишлов бериш ва маҳсулотларни ишлаб чиқариш лойиҳасини тузиш;

– намунавий технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;

- автоматлаштирилган тизимларнинг инструментал воситалари ва муҳитларини ривожлантириш ва улардан фойдаланиш;

- лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш;

– амалиётда ахборот технологияларнинг халқаро ва касбий стандартларини, замонавий парадигма ва методологияларни, инструментал ва ҳисоблаш воситаларини тайёргарлик ихтисослигига мос равища қўллаш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Фойдаланиш ва сервис хизматини кўрсатиш фаолиятида:

– консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш ускуналари, уларнинг қисмлари, деталлари ва йиғма бирикмаларининг лойиҳасини тизимли ёндошув асосида автоматлаштирилган равища ишлаб чиқишни такомиллаштириш;

– бажарилаётган тажриба-конструкторлик ва амалий ишлар мавзуси бўйича математик, ахборот ва иммитацион моделларни ишлаб чиқиш ва тадқиқ қилиш;

– асбоб-ускуналар, қурилмалар, механизмлар ва жиҳозлар, уларнинг ишчи қисмлари параметрлари ва иш ҳолатини ташхис синовларидан ўтказиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида):

– умумий ўрта, ўрта маҳсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича иқтисодий фанлардан замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб назарий ҳамда амалий машғулотларни ўтказиш;

– ўқув жараёнини ташкил этиш ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиш, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиш;

– ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни татбиқ этиш;

– мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар

жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориши **қобилиятларига эга бўлиши лозим**.

3. 5322700 – Консервалаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5322700 – Консервалаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қўйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қўйидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

- гуманитар ва табиий-илмий фанлар;
- умумкасбий фанлар;
- ихтисослик фанлар;
- қўшимча фанлар.

Касб фаолияти кўнилмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар ҳамда иш берувчилар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олишлари назарда тутилиши лозим.

Ўқув режага киритиладиган ихтисосликка оид фанларнинг амалий машғулотлари ва лаборатория ишлари олий таълим муассасаси ҳамда базавий ташкилот ва корхоналарда ўtkазилади.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва кархоналарда ўtkазилади.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Табиий-илмий фанлар бўйича:

умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда эҳтимоллар назариясининг математик асослари ҳақида тасаввурни шакллантириши, экспериментал маълумотларга ишлов бериш кўнкимларини пайдо қилиши;

механиканинг физик асослари, электр ва магнетизм, тебраниш ва тўлқинлар физикаси, статик физика ва термодинамика ҳақида билимлар бериши.

Умумкасбий фанлар блоки бўйича:

гуманитар ва табиий-илмий фанлар билан махсус фанлар ўртасида илмий ва назарий боғлиқлик, таълим йўналишига мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

муҳандислик чизмаси ва эскизлари, компьютер графикаси, фазовий шаклларни текисликда тасвирлаш ва график (AutoCAD, КОМПАС-3D, bCAD ва х.к.) дастурлар бўйича назарий билимлар ва амалий кўнкимлар бериши;

озиқ-овқат инжиниринги учун компьютер графикаси асослари, компьютернинг дастурний таъминоти, озиқ-овқат саноатида ва педагогик технологияларда қўлланиладиган компьютер дастурлари ҳақида тасаввурлар бериши;

элемент атомларининг тузилиши, кимёвий боғланишлар, эритмалар, концентрацияларни ифодалаш, эритмалардаги мувозанатлар, кимёвий реакциялар тезлигини ҳисоблаш;

органик моддаларнинг синфланиши, гомологик қатори, номенклатуроси, органик реакцияларнинг синфланиши, реакция мувозанати, механизми ва кинетикаси ҳамда органик моддаларнинг функционал гурӯхлари бўйича назарий ва амалий билимлар бериши;

электр занжирлари ва уларнинг элементлари, ночизиқли электр, электрон ва магнитли занжирлар, транзисторлар ва улар асосидаги схемалар, электр машиналари ва электроритма асослари бўйича назарий билимлар ва амалий кўнкимларни шакллантириши;

кучлар системаси, мувозанат тенгламалари, кинематика ва динамиканинг асосий қонунлари, деформациялар, мураккаб кучланиш ҳолати, силжиш, буралиш, эгилиш, мураккаб қаршилик, устуворлик, ўзгарувчан кучланишлар, машина деталларини ишлаш лаёқати ва уни таъминлаш, саноатда ишлатиладиган конструкцион материаллар, фрикцион узатмалар ва вариаторлар, планетар ва тўлқинсимон узатмалар, механик бирикмалар, муфталар ва шу каби қисмлар ҳақида тасаввурлар пайдо қилиши;

кимёвий термодинамика асослари, фазавий мувозанат ва эритмаларнинг ҳусусиятлари, кимёвий кинетика, катализ, сирт ҳодисалар термодинамикаси, ҳамда моддаларни таҳлил қилишнинг замонавий усуллари бўйича билимларни шакллантириши.

микробиологиянинг асосий манба ва объектлари, унинг озиқ-овқат саноатидаги ўрни, микроорганизмларнинг умумий тавсифи ҳамда уларга

ташқи муҳит объектларининг таъсири, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда микроорганизмларнинг роли ҳақида тассаввурга эга бўлиши;

озиқ овқат саноатида қўлланиладиган биотехнологик ишлаб чиқаришнинг асосий тармоқлари, биотехнологиянинг асосий манба ва объектлари ҳақида тассаввурга эга бўлиши;

оқсил, ёғ, углевод, фермент, витамин, аминокислота, гормонларнинг биокимёвий тузилиши ва хоссалари ҳақида билиши;

озиқ-овқат маҳсулотларининг асосий компонентлари, токсикантлар, озиқ-овқат маҳсулотлари структураси ва физик-кимёвий хоссалари, уларнинг технологик жараёнларда ўзгариши ҳамда инсон организмига таъсири ҳақида тушунчаларга эга бўлиши;

озиқ-овқат саноатининг барча ишлаб чиқариш тармоқлари: ёғ-мой, дон, қандолат, консерва, гўшт, сут, макарон, қанд ва турли хил ичимлик маҳсулотлари технологияси ҳақида асосий тушунчаларга эга бўлиши;

озиқ-овқат инжинииринги жараёнларининг техникавий термодинамикаси, иссиқлик узатиш назарияси, конвектив иссиқлик алмашиш, иссиқликнинг нурланиши, ёқилғи ва ёниш назарияси, қозон курилмалари, ҳамда ишчи суюқликларнинг хоссалари, жисмнинг суюқликда сузиши, технологик жиҳозларни назорат қилувчи гидравлик аппаратуралар ва гидропневмоавтоматика элементлари ҳақида тасаввур пайдо қилиши;

инсонларнинг табиатга кўрсатадиган антропоген таъсирлари, атмосфера ҳавоси ва сув ҳавзаларини ифлослантирувчи манбалар ҳақида илмий тасаввур пайдо қилиши, чиқиндисиз технологик жараёнларни ташкил қилишнинг асосий принципларини, ишлаб чиқаришда экологик масалаларни ечиш бўйича амалий кўникмаларни шакллантириш, хаёт фаолияти ҳавфсизлигида меҳнатнинг қулай шароитлари, иш жойидаги метереологик иқлим параметрлари, табиий, техноген ва экологик турдаги фавқулотда вазиятлар, фуқаро муҳофазасининг асосий тамойиллари, оммавий қирғин қуроллари, кучли таъсир этувчи заҳарли моддалар, фавқулотда вазиятлар давлат тизими ҳақида тасаввурларни шакллантириши лозим;

озиқ-овқат саноати корхоналарида бошқарув, менеджерлик ва ҳисоб ишларини юритишнинг назарий ва амалий кўникмаларига, ҳамда рентабеллик, ишлаб чиқариш самарадорлиги, тайёр маҳсулот таннархини ҳисоблаш кўникмалари, ишлаб чиқариш корхоналари ва фирмаларининг турлари, иш ҳақи тизими, ишлаб чиқариш харажатлари структураси бўйича назарий билимлар бериши;

озиқ-овқат инжиниирингида системалар ва уларни автоматлаштириш, технологик жараёнларнинг технологик параметрлари, автоматик бошқаришнинг техник воситалари, технологик математик моделлар, техника объектининг кибернетик модели ҳақида тасаввур пайдо қилиши;

қишлоқ хўжалик хом ашёсини сақлаш ва қайта ишлашнинг назарий асосларини, ҳавфсиз ингибиторлар, витаминлар қанд ўриндошлари, ҳид ва ранг берувчи компонентлар ишлаб чиқариш технологияси, қишлоқ хўжалик хом ашёси ва улардан қайта ишлаб тайёрланган маҳсулотларини қабул қилишда ва истеъмолчиларига жўнатиш тартибини, ёрдамчи

материаларнинг сифатини аниқлашни, кимёвий моддаларнинг токсик хусусиятлари, синфланишини, биологик хавф-хатар, кимёвий ва физик хавф-хатарлар, қишлоқ хўжалик хом ашёсини хавфсиз технология асосида бирламчи ишлов бериш ва чуқур қайта ишлаш;

ўсимлик мойлари ишлаб чиқариш ва ёғларни қайта ишлаш корхоналари структураси, мойли уруғларни мой олишга тайёрлаш, форпресслаш ва экстракциялаш цехларини, ёғлари рафинациялаш, оқлаш ва дезодорациялаш цехларини, саломас, катализатор, водород, маргарин, майонез, совун, ёғ кислоталари, глицерин ва шу каби маҳсулотларни ишлаб чиқариш цехларини лойиҳалаш ҳақида тасаввурларни шакллантириши лозим.

Ихтисослик фанлар блоки:

тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича маҳсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва уқувларини шакллантириши;

сабзавот ва меваларнинг морфологик ва анатомик тавсифи, ҳужайраларнинг микроскопик тузилиши, тўқималарининг тузилиши, углевод, оқсил ва ёғ миқдори ва уларнинг ҳосил бўлишига ташки муҳитнинг таъсири, ўсимлик ҳужайрасида моддаларнинг тўпланиши, витамин ва органик кислоталарнинг хоссалари, хом ашёларнинг тузилиши ва физик-кимёвий хоссаларини билиши;

хом ашёнинг хоссалари, уларни сақлаш ёки ўзгартиришнинг усуллари, саралаш, тозалаш, қуритиш, намлаш, уларга иссиқлик ёки механик ишлов бериб. янги хусусиятлар ҳосил қилиш, қовуриш, қуритиш, пресслаш, фильтрлаш, центрифуга, сепараторларда фракциялаш, буғлатиш, яrim тайёр ва тайёр маҳсулотлар тайёрлаш; ўсимлик хом ашёсини қайта ишлаш ускуналари: ювиш, саралаш, фракциялаш, майдалаш, аралаштириш, пресслаш, иситиш, совутиш, буғлатиш, стериллаш, қадоқлаш-ўраш бўлимлари ускуна ва қурилмаларини тузилиши ва ишлашини, қайта ишлаш технологиялари билан маҳсулот олишнинг моддий хисобини бажариш, маҳсулот ишлаб чиқариш минилинияларини шакллантириш кўникмаларига эга бўлиши;

консерва маҳсулотларини сақлаш ва қадоқлаш технологиялари, усуллари ва ҳисобларини билиши;

консерва маҳсулотларини физик-кимёвий тадқиқ қилишнинг замонавий усуллари, замонавий таҳдил услублари ва консерва маҳсулотлари сифатига қўйиладиган меъёрий талаблар ҳақида маълумотларга эга бўлиши;

таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Ихтисослик фанларнинг дастурларини ишлаб чиқища кадрлар буюртмачиларининг талаблари эътиборга олинади.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан

ҳолда танлов фанларининг маркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

Олий таълим муассасаси ихтисослик фанларининг дастурларини ишлаб чиқиша кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.

Қўшимча фанлар блоки бўйича:

талабаларнинг бакалавриат умумкасбий ва ихтисослик фанлари бўйича қўшимча равища чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириш;

мехнат бозорида рақобатбардошликни таъминлаш ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириш;

ўқув режалар ва фан дастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчанлигини таъминлаш;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини танлаш, касбий дунёқарашнинг барқарорлигини таъминлаш лозим.

3.2. 5322700 – Консервалаш технологияси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг ўртacha ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланади.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этади.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қўйидагича тақсимланади:

назарий ва амалий таълим –	59,8%;
аттестациялар –	7,8%;
таътил –	15,6%;
малакавий амалиёт –	13,7%;
битирув малакавий иши –	29,4%.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Назарий таълим ҳажми фанлар блоклари бўйича қўйидагича тақсимланади:

гуманитар ва табиий-илмий фанлар	28,1 %;
умумкасбий фанлар	47,5 %;
ихтисослик фанлар	20,3 %;
қўшимча фанлар	4,0 %.

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гурух Т 55

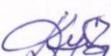
ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

консерва, биоз, анабиоз, абиоз, ценоанабиоз, тургор, осмос, плазмолиз, фермент, микроб, стерилизация, пастеризация, қуритиш, ивитиш, тузлаш, ҳужайра ва тўқима тузилиши, ҳаёт жараёнлари, вегетатив давр, хом ашё элементлари ҳолати, инспекция, саралаш, навлаш, шарбат ажралиши, шарбатни шаффофлаштириш, бланширлаш, деаэрация, гомогенлаш, буғ билан ишлов бериш, чиқитлар, пектин, тўлдирувчилик, озиқа, алоҳида тур маҳсулотлар, хом ашёни сақлаш, номокоб, қўймалар, маринадлаш, табиий ва газак консервалар, тушлик консервалар, пюре, қанд, парҳезбоп ва болалар консервалари, мураббо, жем, повидло, цукат, желе, компотлар, дигестер, транспортер, барометрик конденсатор, буғлатиш аппарати, ювиш машинаси, конденсатор, сепаратор, центрифуга, қувур, насос, вакуум, босим, температура, линия, кесиш, тозалаш, навлаш, инспекция, эксгаустерлаш, пассирлаш, мева, сабзавот, полиз маҳсулоти, дуккаклилар, қўк нўҳот, ширин жўхори, томат маҳсулоти, қадоқлаш, беркитиш.

**5322700 – Консервалаши технологияси бакалавриат таълим йўналиши бўйича
малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи**

Ишчи гурух таркиби

T/p	Ишчи гурух раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис			
1.	Б.Б. Бабатулаев	Ўқув бўлими бошлиги	
Аъзолари:			
2.	А.Ж. Чориев	“Озиқ-овқат хавфсизлиги” кафедра мудири, т.ф.н., доц.	
3.	Қ.О. Додаев	“Озиқ-овқат хавфсизлиги” кафедра профессори, т.ф.д.	
4.	Ш.Қ. Тўхтаев	“Озиқ-овқат хавфсизлиги” кафедра катта ўқитувчиси	

Ўқув ишлари бўйича проректор Т.Т. Сафаров

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари
ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚУЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги хузуридаги
Олий ва ўрта махсус, қасб-хунар таълим министри Ривожлантириш Маркази директори

3. Ҳакимов

2019 йил « 25 » 06

Тошкент кимё-технология институти ректори

к.ф.д., проф. Ш.А. Муталов

2019 йил « 25 » 06

КЕЛИШИЛГАН:

И. А. Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети ректори

т.ф.д., проф. С.М. Туробжонов

2019 йил « 2 » 07

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси, «Микробиология» институти
директори

б.ф.д., проф. Қ. Давранов

2019 йил « 2 » 06

“Ўзбекозиковқатхолдинг” холдинг компанияси бошкарма бошлиғи

А.Ф. Қодиров

2019 йил « 01 » 06

Ўзбекистон ошпазлар уюшмаси раиси

А.Х. Умаров

2019 йил « 2 » 07

Ўзбекистон Республикаси “Ўзбекоизикоўкатхолдинг” холдинг компаниясининг Тошкент кимё- технология институти бакалавриат таълим йўналишлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари

Магистратура мутахассислиги		
шифри	номи	Бакалавриат таълим йўналиши учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари
5322700	<i>Консервалаш технологияси</i>	<p>Касбий фаолиятнинг соҳалари:</p> <p>консерваланган озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси бўйича ишлаб чиқариш, тадқиқ қилиш, қайта ишлаш ва сақлашга йўналтирилган воситалар, усувлар мажмуасини қамраб олади.</p>
5322800	<i>Функционал овқатланиши ва болалар маҳсулотлари технологияси</i>	<p>Касбий фаолиятнинг объектлари:</p> <ul style="list-style-type: none"> - консерва саноатида қўлланиладиган хом ашё ва материаллар; - ноанъанавий хом ашёлар; - консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш технологиялари ва жиҳозлари. <p>Касбий фаолиятнинг турлари:</p> <ul style="list-style-type: none"> • илмий-тадқиқот; • ишлаб чиқарии; • ташкилий-бошқарув; • лойиҳавий-конструкторлик; • фойдаланиши ва сервис ҳизматини кўрсатни педагогик (умуми ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида). <p>Касбий фаолиятнинг умумий малака талаблари:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши; - Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол фоясига асосланган фаол ҳаётий нұқтаи назарга эга бўлиши; - табиат ва жамиятда кечा�ётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши; - инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф мухитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши; - ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усувларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши; - тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши; - янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши; - соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чинктириш укув ва кўнималарига эга бўлиши лозим. - таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга; - тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом

	<p>эттиришга;</p> <ul style="list-style-type: none"> - кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида кўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар; - инсон саломатлигига хавф туғдирувчи компонентлар; - кимёвий, физик-механик ва биологик контаминантлар ҳақида масавурга эга бўлиши; - қишлоқ хўжалик хом ашёсини сақлаш ва қайта ишлашнинг назарий асосларини; - хавфсиз ингибиторлар, витаминлар қанд ўриндошлари, хид ва ранг берувчи компонентлар ишлаб чиқариш технологиясининг назарий асосларини; - консерва саноатида умумий ва маҳсус вазифаларни бажаришга мўлжалланган жиҳозларни; - қишлоқ хўжалик хом ашёси ва улардан қайта ишлаб тайёрланган маҳсулотларини қабул қилишда ва истеъмолчиларига жўнатиш тартибини; - ёрдамчи материалларнинг сифатини аниқлашни; - кимёвий моддаларнинг токсик хусусиятлари, синфланишини; биологик хавф-хатар, кимёвий ва физик хавф-хатарларнинг ўзаро муносабатини билиши ва улардан фойдалана олиши; - қишлоқ хўжалик хом ашёsinи хавfсiz технология асосида бирламчи ишлов бериш ва чуқur қайta ишlaш; - синтетик озиқ-ovқat маҳsулotlari, ularni қadoklaш-ўraш va xavfсizlanтиriш; - umumий va maҳsус vазifalari bажariшga mўljalланган jиҳozlarни tanlaш va ҳisoblaш kўnikmalariга эga bўliши kerak. <p>Bундан ташқари:</p> <ul style="list-style-type: none"> • iшlab чiқariш жaraёнlari ni amalga oшиriш учun zarur bўlган iшlab чiқariш жaraёнlari va resurslarini режalaшtiриш; • bажarilaётgan tажriba-kонструкторlik va amaliy iшlар mavzusi bўyicha matematik, axborot va замонавiy kommunikasiya bўyicha янgi maъlumotlarga эga bўliши kerak. • umumiy ўrta, ўrta maҳsus kasb-xunaр taъlim tizimining tаъlim muassasalariда tайёрgarlik йўnaliшиda назарda тутилган ўkuv fanlari bўyicha iktisosidij fannlarдан замonaviy axborot va pedagogik teknologiyalarдан foydalaniб назарий ҳamda amaliy masfgulotlarni ўtkaziш; • ўkuv жaraёнini tashkil etiш va ўtkaziliшига kўmacklaшиш, tadqiqotlarda iшtirok etiш, maъlumotlarni tўplash, umumlaшtiриш va taҳliл etiш; • ўkитilaётgan fanlar bўyicha darс masfgulotlarni ўtkaziш учun zarur bўlган ўkuv-metodik xujжatlarни шakllanтиriш, tuziш va ularни tadbiq etiш; <p>mustakil taъlim va ijodiy қidirov natijasida ўkитilaётgan fan hamda pedagogik faoliyat soҳasidagi metodlar, vositalar va shaklар жabҳalariда ўz-ўzinи muntazam takomillashтиriб бoriш kobilijatlariга эga bўliши lozim.</p>
--	--

“Ўзбекозиковқатхолдинг” холдинг
компанияси бошқарма бошлиги

A.F. Кодиров

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

«___» «___» 2019 йил

ҚАТНАШДИЛАР: И.Каримов номидаги Тошкент давлат техника университети ректори проф. С.М.Туробжонов, Тошкент фармацевтика институти ректори проф. И.И.Алимджанов, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти ректори Б.О.Анараев, Карши мухандислик-иктисодиёти институти ректори доц. Н.Н.Махмудов, ТошКТИ мутахассис тайёрловчи кафедра мудирлари ва профессор - ўқитувчилари.

КУН ТАРТИБИ: 1.Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги 2019/2020 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига кабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида” ги ПҚ-4359-сонли карори асосида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га янги киритилган ҳамда халқаро тажрибаларни ўрганилган ҳолда Тошкент кимс-технология институти профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган бакалаврият таълим йўналишлари малака талаблари ва ўкув режаларини мухокама этиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Бакалавриат таълим йўналишлари:

1. 5310100- Энергетика (Биоэнергетика)
2. 5314500- Ёғочни қайта ишлаш саноати машиналари ва жиҳозлари
3. 5314700- Озиқ-овқат саноати машина ва жиҳозлари
4. 5322200- Газни чукур қайта ишлаш технологияси
5. 5322300- Пластмассани қайта ишлаш технологияси
- 6.5322400-Ёғлар, эфир мойлари ва парфюмерия-косметика маҳсулотлари технологияси
- 7.5322500-Бижгиш маҳсулотлари ва алкогиз ичимликлар технологияси
8. 5322600- Виночилик технологияси
9. 5322700- Консервалаш технологияси
10. 5322800- Функционал овқатланиш ва болалар маҳсулотлари технологияси.

ЭШИТИЛДИ: Тошкент кимё-технология институти ўкув ишлари бўйича проректори доц. Т.Т.Сафаров сўзга чикиб, институт бакалавр таълим йўналишлари бўйича малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чикиш бўйича таянч олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчилари томонидан амалга оширилган ишлар ҳакида кисқача ахборот берди ҳамда ушбу ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режалар ҳакида йиғилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Мухокамада сўзга чиқдилар: к.ф.д. Х.И.Кадиров, проф. К.О.Додаев, проф. А.Ибодуллаев ва доц. К.Ф.Мухамедовлар сўзга чикиб, бакалавр таълим йўналишларининг малака талаблари ҳамда ўкув режалари ҳакидаги ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдиридилар. Йиғилишда билдирилган таклиф мулоҳазалар асосида

Қарор килинди:

1. Турдош ОТМлари вакилларини ҳамда институт профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда ижодий ишчи гурӯҳлар томонидан қайта ишлаб чиқилган 10 та бакалавр таълим йўналишлари Малака талаблари ҳамда ўкув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдикланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Даствури ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Даствури”да, 2018 йил 5 июнданги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 17 июнданги “2019/2020 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4359-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта маҳсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамоилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июнданги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошка норматив-хукукий хужжатларга ҳамда халкаро тажрибаларга

мувофик, асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган Вазирлик, идоралар ва Фанлар Академиясининг тармок ИТИларида ишлаб чикилганлиги инобатга олинсин.

2. Ишлаб чикилган бакалавр таълим йўналишларининг Малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чикишда турдош ОТМларининг таклиф ва эътиrozлари инобатга олинганлиги таъкидлансин.

3. Ишлаб чикилган бакалавр таълим йўналишларининг Малака талаблари ва ўкув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш марказига топширилсин.

Ўкув-услубий комиссия раиси Т.Т.Сафаров

Комиссия котиби

Г.Х. Махкамова

**ТОШКЕНТ КИМЁ-ТЕХНОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ
БАКАЛАВР ТАЪЛИМ ЙУНАЛИШЛАРИНИНГ МАЛАКА ТАЛАБЛАРИНИ
ИШЛАБ ЧИҚУВЧИЛАР ВА КАДРЛАР ИСТЕМОЛЧИЛАРИ ЎРТАСИДАГИ
КЕЛИШУВ**

ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

«____» «_____» 2019йил

Биз, куйида имзо чекувчилар – “Ўзқимёсаноат” АЖ раиси О.Ш.Темиров, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги хузуридаги “Узумчилик ва виночиликни ривожлантириш Агентлиги” директор ўринбосари Н. Вапаев, “O’Z YOG’MOYSANOAT” уюшмаси бошқарув раиси Ф.Э.Пардаев, “Ўзбекистон озиқ-овкат холдинг”ХК, бошқармаси бошлиғи А.Ф.Қодиров, “Ўзбекистон ошпазлар уюшмаси” раиси А.Х.Умаров, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Геномика ва биоинформатика маркази директори 3.Т.Бўриев, “O’ZLITINEFTGAZ” акционерлик жамияти бошқарув раиси У.С. Назаров, “MEYQS” уюшмаси ижрои директор Ж. Икромовлар

Тошкент кимё-технология институтида ишлаб чиқилган куйидаги 10 та бакалавр таълим йуналишларининг малака талаблари мазмуни билан танишиб, келишув ҳакида ушбу далолатномани туздик:

1. 5310100 - Энергетика (Биоэнергетика)
2. 5314500 - Ёғочни қайта ишлаш саноати машиналари ва жиҳозлари
3. 5314700 - Озиқ-овкат саноати машина ва жиҳозлари
4. 5322200 - Газни чукур қайта ишлаш технологияси
5. 5322300 - Пластмассани қайта ишлаш технологияси
6. 5322400 - Ёғлар, эфир мойлари ва парфюмерия-косметика маҳсулотлари технологияси
7. 5322500 - Бижгиш маҳсулотлари ва алкогольсиз ичимликлар технологияси
8. 5322600 - Виночилик технологияси
9. 5322700 - Консервалаш технологияси
10. 5322800-Функционал овқатланиш ва болалар маҳсулотлари технологияси

Юқоридаги бакалавр таълим йуналишлари бўйича малака талаблари ва ўкув режаларининг ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари томонидан кўйилган талаблар инобатга олинган.

Малака таъбларини ишлаб чиқилишида фанлар таркиби, уларнинг мазмуни, маъруза, амалий, лаборатория машгулотларига ажратилган юкламалар ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий ималиётларни ўтказиш муддатлари тўғри шакллантирилган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларни ўрнатилган тартибда тасдикка тавсия этилиши мақсадга мувофик.

Кишлоқ хўжалиги вазирлиги хузуридан
“Узумчилик ва виночиликни
ривожлантириш Агентлиги”
директор ўринбосари

Н. Вапаев

“Ўзқимёсаноат” АЖ раиси

О.Ш.Темиров
09.08.2019.

“O’Z YOG’MOYSANOAT” уюшмаси
бошкарув раиси

Ғ.Э.Пардаев

“Ўзбекистон озиқ-овқатхолдинг”ХК,
бошкармаси бошлиғи

А.Р.Кодиров

“Ўзбекистон ошпазлар уюшмаси”
раиси

А.Х.Умаров

“O'ZLITINEFTGAZ” акционерлик
жамияти бошкарув раиси

У.С.Назаров

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси
Геномика ва биоинформатика маркази директори,
б.ф.д., профессор

Э.Л.Буринев

“MEYOS” уюшмаси
ижрочи директор

Т.Т.Сафаров

ТошКТИ ўкув ишлари
проректори

**ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС, КАСБ-ХУНАР ТАЪЛИМИ
ЙЎНАЛИШЛАРИ БЎЙИЧА МУВОФИҚЛАШТИРУВЧИ КЕНГАШ
ИШЛАБ ЧИҚАРИШЛАР ТЕХНОЛОГИЯСИ ВА АТРОФ-МУҲИТ
МУҲОФАЗАСИ ЎҚУВ-УСЛУБИЙ БИРЛАШМАСИ
ЙИҒИЛИШИННИНГ
БАЁННОМАСИ**

“—” 2019 йил

Тошкент шаҳри

Қатнашдилар: Бирлашма раиси – Ш.А.Муталов

Аъзолари: Х.Л.Пўлатов (ТКТИ), А.А.Азизов (ЎзМУ),
Т.А.Атакузиев (ТКТИ), Қ.М.Ахмеров (ТКТИ), Т.Т.Турсунов
(ТКТИ), М.М.Ниязова (ТКТИ), Ф.А.Магрупов (ТКТИ),
Ш.П.Нуруллаев (ТКТИ), Н.А.Хўжамшукуров (ТКТИ),
Р.С.Сайфутдинов (ТКТИ), А.С.Максумова (ТКТИ),
Х.С.Нурмуҳамдов (ТКТИ), М.Х.Арипова (ТКТИ),
Г.Х.Мажкамова (ТКТИ).

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги 2019/2020 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида” ги ПҚ-4359-сонли қарори асосида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га янги киритилган ҳамда халқаро тажрибаларни ўрганилган ҳолда Тошкент кимё-технология институти профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 10 та бакалавр таълим йўналишлари ва 2 та магистратура мутахассисликлари малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама этиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

ЭШИТИЛДИ:

1. Т.Т.Сафаров – Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 июндаги 2019/2020 ўқув йили Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида” ги ПҚ-4359-сонли қарори асосида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га янги киритилган ҳамда халқаро тажрибаларни ўрганилган ҳолда институтда ишчи гурӯҳ тузилди. Ишчи гурӯҳ аъзолари томонидан, институт 10 та бакалавр таълим йўналишлари, 2 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув режалари ишлаб чиқилди. Уларга кадрлар истеъмолчиларидан такризлар олинди. Кадрлар истеъмолчилари ва турдош олий таълим муассасаси ТДТУ, ТТЕСИ, ҚМИИ билан келишув мажлиси ўтказилиб, келишув баённомаси тасдиқланди.

Сизлардан тайёрланган 10 та бакалавр таълим йўналишлари, 2та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўқув

режаларини мухокама килиб, ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдиришингизни сўрайман.

СЎЗГА ЧИҚДИЛАР:

1. Профессор Ф.А.Магрупов – ТКТИ профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган барча Малака талаблари ҳамда ўкув режалари кўйилган талабларни ўзида тўлиқ акс эттирган ва меъёр талабларига тўлиқ жавоб беради.

Улар олий таълим мутахассисликлари классификаторига мос равища кимё, озиқ-овқат саноатларида олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чикиб, инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўнікмаларни бажаришга мўлжалланган. Шунинг учун ишлаб чиқилган барча Малака талаблари ва ўкув режаларини маъқуллайман ва тасдиклаш учун тавсия этаман.

2. Шўъба аъзоларидан: Т.Т.Турсунов, Н.А.Хўжамшукуров ва К.М.Ахмеровлар ҳам сўзга чикиб, ишлаб чиқилган Малака талаблари ҳамда ўкув режалари замонавий талаблар асосида ёзиб тайёрланган, уларда ишлаб чиқаришлар технологияларининг барча соҳаларидаги ислоҳотлар инобатга олинган деб таъкидлашдилар. Шунингдек, улар ишлаб чиқилган барча Малака талаблари ва ўкув режаларни тасдиклаш учун тавсия этишди.

3. Шўъба раиси, Ш.А.Муталов - ТКТИ профессор-ўқитувчилар томонидан ишлаб чиқилган барча Малака талаблари ҳамда ўкув режалари олий таълим талаблари асосида тузилган, уларда республикамида кимё, озиқ-овқат саноат соҳаларини ривожлантиришда рўй бераётган иқтисодий ислоҳотлар тўлигича ўз аксини топган деб ўйлайман. Шунинг учун мухокамага кўйилган барча Малака талаблари ҳамда ўкув режаларини маъқуллаш ва тасдиклаш учун тавсия этиш керак деб хисоблайман. Юқоридагиларни инобатга олиб, кўйидаги Малака талаблари ҳамда ўкув режаларини ишлаб чиқаришлар технологияси ва атроф-муҳит муҳофазаси ўкув-услубий бирлашмасида кўриб чикиб, тасдиклаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

**Янгиланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари
Классификатори”га мувофиқ ТКТИ таянч булган бакалавр таълим
йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари рўйхати**

Бак т/р	Маг т/р	Таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг номлари	Код		Таянч ОТМ
			Бакалавр таълим йўналишлари	Магистратура мутахассис- ликлари	
1.		Энергетика (биоэнергетика)	5310100		ТКТИ
2.		Ёғочни қайта ишилаш саноати машиналари ва жиҳозлари	5314500		ТКТИ
3.		Озиқ-овқат саноати машина ва жиҳозлари	5314700		ТКТИ

4.	Газни чукур кайта ишлаш технологияси	5322200		ТКТИ
5.	Пластмассани кайта ишлаш технологияси	5322300		ТКТИ
6.	Ёглар, эфир мойлари ва парфюмерия-косметика маҳсулотлари технологияси	5322400		ТКТИ
7.	Бижгиш маҳсулотлари ва алкогизичимликлар технологияси	5322500		ТКТИ
8.	Виночилик технологияси	5322600		ТКТИ
9.	Консервалаш технологияси	5322700		ТКТИ
10.	Функционал овқатланиш ва болалар маҳсулотлари технологияси	5322800		ТКТИ
1.	Озиқ-овқат саноати машиналари ва агрегатлари		5A320311	ТКТИ
2.	Электрокимёвий ишлаб чиқариш технологияси		5A320409	ТКТИ

ИИФИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Турдош ОТМлари вакиллари ҳамда Тошкент кимё технология институти профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда ижодий ишчи гурухлар томонидан янги классификатор бўйича кайта ишлаб чиқилган 10 та бакалавр таълим йўналишлари, 2 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ҳамда ўкув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастири ижросини таъминлаш бўйича Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Дастири”да, 2017 йил 27 июндаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг камровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 17 июндаги “2019/2020 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4359-сонли, 2019 йил 11 июндаги “Олий ва ўрта маҳсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш

тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хуқукий хужжатларга ҳамда ҳалқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларининг лойиҳалари ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари ва манфаатдор вазикликлар (идоралар) ва асосий иш берувчи корхоналар ва ташкилотларда экспертизадан ўтказилган. (“Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” ҳамда мутахассислар “Такризлари” билан расмийлаштирилган ва Малака талабларига илова этилган).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аникланган камчилик ва таклифлар Малака талаблари ва ўкув режаларининг охирги лойиҳаларини ишлаб чиқишида инобатга олинган.

4. Ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши учун Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи Кенгаши муҳокамасига тақдим этилсин.

Ўкув-услубий бирлашма раиси

Ш.А.Муталов

Бирлашма котиби

Г.Х.Махкамова

Тошкент кимё-технология институти 5322700 - Консервалаши технологияси
бакалавриатура таълим йўналиши учун малака талабларига

ТАҚРИЗ

5322700 - Консервалаши технологияси бакалавриатура таълим йўналиши бўйича талабалар касбий фаолиятинг объектлари – озиқ-овқат маҳсулотларининг физикавий, кимёвий, биологик ва микробиологик хоссалари, озиқ-овқат маҳсулотларига қўшиладиган қўшимчалар ва уларнинг таркиб ва миқдорини назорат қилиш услублари, хом ашё ва тайёр маҳсулотларнинг сифат қўрсаткичларини назорат қилиш системаси киритилган.

Ушбу бакалавриат йўналиши бўйича бакалавр ўзининг маҳсус, илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик тайёргарлигига мувофиқ равишда лойиҳавий-конструкторлик, экспериментал-тадқиқот, ишлаб чиқариш бошқарув, илмий-педагогик жабхаларида билим ва кўникмаларга эга бўлиши кераклиги таъкидланган.

Касбий фаолиятнинг соҳалари: консерваланган озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси бўйича ишлаб чиқариш, тадқиқ килиш, қайта ишлаш ва сақлашга йўналтирилган воситалар, усувлар мажмуасини қамраб олади.

Касбий фаолиятнинг умумий малака талаблари:

- дунёкараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

- Ватан тарихини билиши, маънавий миллӣ ва умуминсоний кадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллӣ истиқлол гоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;

- табиат ва жамиятда кечеётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасавурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳукукий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

- ахборот йигиши, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усувларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича ракоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассавур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш уқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахassislik бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар;

- кимёвий, физик-механик ва биологик контаминалтлар ҳақида тасавурга эга бўлиши;

- қишлоқ хўжалик хом ашёсини сақлаш ва қайта ишлашнинг назарий асосларини;

- консервантлар, ингибиторлар, витаминлар қанд ўриндошлари, хид ва ранг берувчи компонентлар ишлаб чиқариш технологиясининг назарий асосларини;

- қишлоқ хўжалик хом ашёси ва улардан қайта ишлаб тайёрланган маҳсулотларини қабул қилишда ва истеъмолчиларига жўнатиш тартибини;

- ёрдамчи материалларнинг сифатини аниқлашни;

- қишлоқ хўжалик хом ашёсига технология асосида бирламчи ишлов бериш ва чуқур қайта ишлаш;

- озиқ-овқат саноатида умумий ва маҳсус вазифаларни бажаришга мўлжалланган жиҳозларни танлаш ва ҳисоблаш кўникмаларига эга бўлиши керак.

Малака талабларида бакалавриатура йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини шакллантириш босқичлари келтирилган. Малака талаблари замонавий корхоналарда муваффакиятли фаолият кўрсата оладиган кичик мутахassis тайёрлаш учун етарли босқичларни ўз ичига олган.

И.А. Каримов номидаги Тошкент Давлат
техника университети Машинасозлик
факультети декани, т.ф.д.

IMZOSINI TASDIQLAYMAN

TDTU KB BOSHLIGI

Тошкент кимё-технология институти 5322700 - Консервалаши технологияси
бакалавриатура таълим йўналиши учун малака талабларига

ТАҚРИЗ

5322700 - Консервалаши технологияси бакалавриатура таълим йўналиши бўйича талабалар касбий фаолиятининг обьектлари – озиқ-овқат маҳсулотларининг физикавий, кимёвий, биологик ва микробиологик хоссалари, озиқ-овқат маҳсулотларига қўшиладиган қўшимчалар ва уларнининг таркиб ва миқдорини назорат қилиш услублари, хом ашё ва тайёр маҳсулотларнинг сифат қўрсаткичларини назорат қилиш системаси киритилган.

Ушбу бакалавриат йўналиши бўйича бакалавр ўзининг маҳсус, илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик тайёргарлигига мувофиқ равишда лойиҳавий-конст-рукторлик, экспериментал-тадқиқот, ишлаб чиқариш бошқарув, илмий-педагогик жабхаларида билим ва кўникмаларга эга бўлиши кераклиги таъкидланган.

Касбий фаолиятнинг соҳалари: консерваланган озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси бўйича ишлаб чиқариш, тадқиқ қилиш, қайта ишлаш ва сақлашга йўналтирилган воситалар, усуllар мажмуасини қамраб олади.

Касбий фаолиятнинг умумий малака талаблари:

- дунёкараш билан боғлиқ тизимили билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳдил қила олиши;

- Ватан тарихини билиши, маънавий миллӣ ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллӣ истиқлол гоясига асосланган фаол ҳаётий нуктаи назарга эга бўлиши;

- табиат ва жамиятда кечётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасавурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи хукукий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

- ахборот йигиши, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуllарини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича ракоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассавур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чинқириш уқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахassislik бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар;

- кимёвий, физик-механик ва биологик контаминантлар ҳақида тасавурга эга бўлиши;

- қишлоқ хўжалик хом ашёсини сақлаш ва қайта ишлашнинг назарий асосларини;

- консервантлар, ингибиторлар, витаминалар қанд ўриндошлари, хид ва ранг берувчи компонентлар ишлаб чиқариш технологиясининг назарий асосларини;

- қишлоқ хўжалик хом ашёси ва улардан қайта ишлаб тайёрланган маҳсулотларини қабул қилишда ва истеъмолчиларига жўнатиш тартибини;

- ёрдамчи материалларнинг сифатини аниқлашни;

- қишлоқ хўжалик хом ашёсига технология асосида бирламчи ишлов бериш ва чуқур қайта ишлаш;

- озиқ-овқат саноатида умумий ва маҳсус вазифаларни бажаришга мўлжалланган жихозларни танлаш ва ҳисоблаш кўникмаларига эга бўлиши керак.

Малака талабларида бакалавриатура йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш сифатини шакллантириш босқичлари келтирилган. Малака талаблари замонавий корхоналарда муваффакиятли фаолият кўрсата оладиган кичик мутахassis тайёрлаш учун етарли босқичларни ўз ичига олган.

“Milk soft” МЧЖ, лаборатория мудираси

М.М. Ишанханова

**5322700 – Консервалаш технологияси таълим йўналиши бўйича бакалавриатура
давлат таълим стандартини халқаро миқёсдаги бошқа таълим стандартлари билан таққослаш
Бакалавриатурда таълим жараёнинг умумий кўрсаткичлари**

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (Тошкент кимё- технология институти)	Казахстан (Алматинский технологический университет)	Россия (Кубанский государственный технологический университет)	Дания (University of Copenhagen)
1.	Асос хужжат	5322700 – Консервалаш технологияси и бакалавриат таълим йўналишининг янги ДТС ва ўқув режаси	6B072800 – «Технология перерабатывающих производств» 5B072700 – Технология продовольственных продуктов 2013-2014 ўқув йили учун жорий этилган. <u>Веб-саҳифа:</u> http://atu.kz/ http://kubstu.ru	260100 — «Продукты питания из растительного сырья» 260200 — «Продукты питания животного происхождения» 2013-2014 ўқув йили учун жорий этилган.	Food Science and Technology Жорий ўқув режа фанлари мазмуни http://www.ku.dk
1.	Малакавий даража	Бакалавр	Бакалавр	Бакалавр	Бакалавр
2.	Бошланиши	ўрга маҳсус таълимидан сўнг	ўрга маҳсус таълимидан сўнг	ўрга маҳсус таълимидан сўнг	ўрга маҳсус таълимидан сўнг
3.	Давомийлиги	4 йил	4 йил	4 йил	4 йил
4.	Таълим олувчилик сони	15 ва ундан ортиқ	10 ва ундан ортиқ	10 ва ундан ортиқ	10 ва ундан ортиқ
5.	Озиқ-овқат маҳсулотларини и сертификатлаш асослари ва хавфсизлик мезонларига оид фан коди, семестри, ўқув соати	3.01. Озиқ-овқат маҳсулотларини и сертификатлаш асослари ва хавфсизлик мезонлари, 3,4-семестр, 130 соат	1) Озиқ-овқат хавфсизлиги мезонлари (VM 825. Quantifying food risk) 3 credits 2) Халқаро озиқ-овқат қонунлари ва йўриқнома (FSC 810*. International food laws and regulations) 3 credits	1) Б3.В2. Метрология, стандартизация и сертификация на предприятиях отрасли 5-семестр, 108 соат	1) Халқаро озиқ-овқат қонунлари ва сифат менежменти (LLEK 10232. International Food Legislation and quality management) 7,5 credits 2) Озиқ-овқатни танлаш ва қабул қилиш LLEK 10 257. Food choice and acceptance 7,5 credits
6.	Консерваланга н озиқ-овқат маҳсулотлари	3.02. Консерваланга н озиқ-овқат	1) STPP 3(4)304. Специальные технологии	1) Теоретические основы перерабатывающ	1) Микробиологик ва озиқ-овқат хавфсизлиги

	технологиясиг а оид фан коди, семестри, ўқув соати	маҳсулотлари технологияси, 5,6-семестрлар да, 320 соат	перерабатывающих производств 6,7-семестр, 5 (5*1,65=8,25 ECTS) кредит 2) TOPP 3303. Теоретические основы перерабатывающих производств 5-семестр, 2 (2*1,65=3,3 ECTS) кредит 3) TOPP 3305. Технология отраслей продовольственных продуктов 6-семестр, 4 (4*1,65=6 ,6 ECTS) кредит 4) Производственный учёт и отчётность	их производств 2) Технология отраслей продовольственных продуктов 3) Производственный учёт и отчётность 4) Техника и технология консервного производства	(SLEK 10217. Microbiological and chemical food safety) 7,5 credits 2) Озиқ-овқат тузилиши (текстураси) ва амалиётда фойдаланиш (LLEF 10181. Food texture and functionality) 7,5 credits
7.	Консерва ишлаб чиқаришда рецептура ва хисобига оид фан коди, семестри, ўқув соати	3.03. Консерва ишлаб чиқаришда рецептура ва хисоб, 6,7-семестрлар да, 280 соат	1) STPP 3(4)304. Специальные технологии перерабатывающих производств 6,7-семестр, 5 (5*1,65=8,25 ECTS) кредит 2) TOPP 3303. Теоретические основы перерабатывающих производств 5-семестр, 2 (2*1,65=3,3 ECTS) кредит 3) TOPP 3305. Технология отраслей продовольственных продуктов 6-семестр, 4 (4*1,65=6 ,6 ECTS) кредит 4) Производственный учёт и отчётность	1) Теоретические основы перерабатывающих производств 2) Технология отраслей продовольственных продуктов 3) Производственный учёт и отчётность 4) Техника и технология консервного производства	1) Микробиологик ва озиқ-овқат хавфсизлиги (SLEK 10217. Microbiological and chemical food safety) 7,5 credits 2) Озиқ-овқат тузилиши (текстураси) ва амалиётда фойдаланиш (LLEF 10181. Food texture and functionality) 7,5 credits
8.	Консерва	3.04. Консерва	1) TMOPP 2(3)305.	1) Техника и	Озиқ-овқат

	корхоналари жиҳозларига оид фан коди, семестри, ўқув соати	корхоналари жиҳозлари, 7-семестр, 100 соат	Технологи-ческие машины и оборудование перерабатывающих производств 4,5 семестр, 4 (4*1,65=6,6 ECTS) кредит 2) OPPP 3303. Оборудование производства продовольственных продуктов 5,6 семестр, 4 (4*1,65=6,6 ECTS) кредит	технология консервного производства	жараёнлари курилмалари (LLEK 13003. Food process Equipment) 7,5 credits
9.	Консерва ишлаб чиқаришда техник-кимёвий назоратга оид фан коди, семестри, ўқув соати	3.05. Консерва ишлаб чиқаришда техник-кимёвий назорат, 6,7-семестра, 258 соат	1) «Технохимический контроль перерабатывающих производств с основами менеджмента качества» 1-семестр, 2 кредит	1) Методы исследования свойств сырья и готовой продукции 2) Техно-химический контроль производства	Хавфни таҳлил қилиш ва озиқ-овқат хавфсизлиги (23271. Risk Analysis and Food safety) 7,5 credits
10.	Малакавий битирув ишининг асосий таркибий қисмлари	Умумий қисм, технологик қисм, конструктив қисм, автоматлаштириш қисми, экологик қисм, фуқаро муҳофазаси қисми, иқтисодий қисм	Назарий қисм, методологик қисм, технологик қисм, маълумотлар таҳлили	Умумий қисм, технологик қисм, қурилиш қисми, энергетик қисм, конструктив қисм, автоматлаштириш қисми, экологик қисм, фуқаро муҳофазаси қисми, иқтисодий қисм	Назарий қисм, методологик қисм, маълумотлар таҳлили

Ўзбекистонда консервалаш технологияси соҳаси учун 5321000 – Озиқ-овқат технологияси (консерва маҳсулотлари) бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрланади. Ушбу йўналиш 2019 йилда 5322700 – Консервалаш технологияси таркибига кирган “Озиқ-овқат маҳсулотларини сертификатлаш ва хавфсизлик мезонлари”, “Консерваланган озиқ-овқат маҳсулотлари технологияси”, “Консерва ишлаб чиқаришда техник-кимёвий назорат”, “Консерва корхоналари жиҳозлари” каби фанлар кўплаб хорижий давлатлардаги университетларда бакалаврлар тайёрлашда ўқитилиб келинмоқда. Жумладан, Қозогистоннинг Алмати технология университети, Россиянинг Кубань Давлат технология университети, Даниянинг Копенгаген университетида мазкур фанлар мазмунига киритилган мавзулар ўқитилмоқда.

Юқорида келтирилган манбаларда маълумотлар олинган манбалар, веб-саҳифаларнинг манзили келтирилган.

**5322700 - Консервалаши технологияси бакалавриат йўналиши малака
талабларини ишлаб чиқилишига**
ТУШУНТИРИШ ХАТИ

5322700 - Консервалаши технологияси бакалавриат таълим йўналиши малака талабини ишлаб чиқиша қуидаги меъёрий-хуқуқий хужжатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018 йил 14 майдаги 426-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик қўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғи.

2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли қарори;

Вазирликнинг 2019 йил 25 апрелдаги “Амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассислари Классификатори”га ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги 378-сонли буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитициясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сонли қарори;

2019 йил 17 июндаги “2019-2020 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4359-сонли қарори;

2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта маҳсус таълим тизимиға бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4358-сонли қарори.

Ушбу малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон

Республикаси Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилияtlари ва эҳтиёжларига қўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқиша мухим аҳамият касб этди.

5322700 - Консервалаш технологияси бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илгор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқиша мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютиклари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Ўқув ишлар бўйича проректор

Т.Т. Сафаров

